

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. K.**
fakticky bytem Chorvatská republika
zastoupen advokátkou Mgr. Pavlou Kubíčkovou
sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2021, č. j. MPSV-2021/156629-923, sp. zn. SZ/MPSV-2021/149878-923, o odejmutí příspěvku na péči,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce Mgr. Pavle Kubíčkové, advokátce, se sídlem v Havířově, Svornosti 86/2, **se určuje** částkou ve výši 6 835 Kč a bude jí vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, kontaktního pracoviště Opava, ze dne 10. 8. 2021, č. j. 52764/2021/OPA (dále též jen „správní orgán prvního stupně“ a „prvostupňové rozhodnutí“), na jehož základě byl žalobci počínaje dnem 1. 2. 2017 odňat příspěvek na péči.

II. Relevantní skutková zjištění

2. Oznámením ze dne 10. 6. 2021 zahájil správní orgán prvního stupně z moci úřední řízení o odnětí příspěvku na péči. Současně s oznámením o zahájení řízení byl žalobce informován v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „správní řád“, o možnosti seznámit se se spisovým materiálem a k tomuto se ve stanovené lhůtě vyjádřit. Ze správního spisu se též podává, že uvedené možnosti žalobce nevyužil.
3. Ve správním spise je žurnalizováno potvrzení Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky (dále jen „VZP“) ze dne 21. 11. 2016, jež k žádosti správního orgánu prvního stupně sděluje, že žalobce byl odhlášen z českého systému veřejného zdravotního pojištění ke dni 12. 10. 2016, neboť bylo zjištěno, že fakticky již několik let bydlí na území Chorvatska.
4. Správní orgán prvního stupně rozhodl dne 10. 8. 2021 o odnětí příspěvku na péči žalobci ode dne 1. 2. 2017 s odůvodněním, že žalobci zanikla účast na veřejném zdravotním pojištění, přičemž počínaje dnem 12. 1. 2017 je zdravotně pojištěn v Chorvatsku. Správní orgán prvního stupně poukázal mj. na rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 1. 2021, č. j. MPSV-2021/8502-923, které bylo vydáno ve věci příspěvku na péči žalobce, z něhož okolnosti ukončení účasti na veřejném zdravotním pojištění žalobce v České republice vyplývají.
5. Žalobce napadl dne 24. 8. 2021 prvostupňové rozhodnutí odvoláním namítajícím nezákonnost ukončení jeho účasti na veřejném zdravotním pojištění. Má za to, že odnětím předmětného příspěvku dochází k pošlapání jeho ústavně garantovaných práv.
6. Žalovaný napadeným rozhodnutím prvostupňové rozhodnutí potvrdil, proč se ztotožnil se závěrem, že účast žalobce na českém veřejném zdravotním pojištění zanikla. Upřesnil, že předmětný příspěvek byl odňat ode dne 1. 2. 2017, neboť bylo zjištěno, že žalobce byl od 12. 1. 2017 pojištěn v Chorvatsku. Žalovaný odkázal na rozhodnutí ze dne 20. 1. 2021, č. j. MPSV-2021/8502-923, vydané v řízení vedeném pod sp. zn. SZ/MPSV-2016/66789-923 ve věci příspěvku na péči žalobce.
7. Ze spisu sp. zn. SZ/MPSV-2016/66789-923 vedeného ve věci příspěvku na péči žalobce je zjištěné, že žalobce podal žádost o příspěvek na péči v srpnu 2015; příspěvek ve výši 800 Kč (resp. 880 Kč od 1. 8. 2016) mu byl přiznán prvostupňovým orgánem rozhodnutím ze dne 29. 2. 2016. Žalobce nesouhlasil s posouzením stupně své závislosti, přičemž k jeho odvolání bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno rozhodnutím odvolacího orgánu ze

dne 21. 10. 2016. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 1. 6. 2017, č. j. 18 Ad 2/2017-54, žalobu žalobce směřující proti rozhodnutí ze dne 21. 10. 2016 zamítl. Rozhodnutí krajského soudu i odvolacího orgánu ze dne 21. 10. 2016 byla zrušena rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2018, č. j. 9 Ads 210/2017-26. Ve správním řízení probíhajícím po kasačním rozhodnutí bylo zjištěno, že žalobce byl od 12. 1. 2017 zdravotně pojištěn v Chorvatsku. Po opětovném posouzení zdravotního stavu žalobce bylo již výše zmiňovaným rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 1. 2021, č. j. MPSV-2021/8502-923, které nabylo právní moci dne 8. 2. 2021, potvrzeno prvostupňové rozhodnutí ze dne 29. 2. 2016, na jehož základě žalobci náleží žalobci příspěvek na péči ve výši 800 Kč od srpna 2015 (resp. ve výši 880 Kč od srpna 2016). Příspěvek na péči byl žalobci vyplácen v období od srpna 2015 do ledna 2017 včetně.

8. Ze správního spisu sp. zn. SZ/MPSV-2016/66789-923 se též podává, že usnesením Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 25. 9. 2018, č. j. MPSV-2018/193116-923, bylo řízení o příspěvku na péči přerušeno do doby vyřešení předběžné otázky spočívající v určené doby zdravotního pojištění žalobce.
9. V daném správním spise je založena též komunikace žalobce, resp. jeho matky jakožto zmocněnkyně žalobce, s VZP. Dne 10. 10. 2016 odesílá žalobce k žádosti VZP vyplněný „Dotazník pro určení státu bydliště pro účely aplikace koordinačních nařízení“, v němž mj. uvádí, že v současné době žije v Chorvatsku, a to od roku 2005; žije zde u matky z titulu sloučení rodiny a ze zdravotních důvodů, neboť mu matka poskytuje péči; v Chorvatsku má jeho matka trvalé bydliště; je zcela bez příjmů; v Chorvatsku mu byla „určena trvalá pracovní neschopnost, III. stupeň invalidity i závislost na pomoci jiné osoby ve IV. stupni“; není evidován na úřadu práce a nepobírá dávky v nezaměstnanosti; jeho matka je pojištěna v Chorvatsku od roku 2007; je svobodný a bezdětný, ve společné domácnosti bydlí s matkou; v Chorvatsku je registrován u všeobecného praktického lékaře od roku 2010; za stát svého bydliště považuje Českou republiku, kde se chce vrátit, až se zlepší jeho zdravotní stav. V návaznosti na zjištěné skutečnosti oznamuje VZP dne 11. 10. 2016 žalobci, že jeho zdravotní pojištění v České republice bude ukončeno ke dni 12. 10. 2016, neboť se zde již 10 let zdržuje. Byť má žalobce trvalý pobyt v České republice, nezdržuje se zde, nevykonává výdělečnou činnost, nepobírá důchodové dávky, a proto musí být přihlášen ke zdravotnímu pojištění v Chorvatsku. Bylo odkázáno na nařízení (ES) č. 883/2004 Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. 4. 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1, a oprava Úř. věst. 2004, L 200, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. 9. 2009 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 43), dále pro zjednodušení jen „koordinační nařízení“. S oznámením byl žalobce prokazatelně seznámen, přičemž naň reagoval dne 11. 10. 2016.
10. Krajský soud dotazem u VZP zjistil, že k ukončení účasti žalobce v českém systému veřejného zdravotního pojištění došlo ke dni 12. 10. 2016, jelikož bylo zjištěno, že se t. č. již 10 let na území České republiky nezdržoval a pobýval na území Chorvatska, přičemž v České republice nebyl výdělečně činný a nepobíral zde žádné dávky či důchody. Pro účely posouzení bylo vycházeno z čl. 11 odst. 3 písm. e) koordinačního nařízení, podle něhož je v případě žalobce pro určení posouzení státu, v němž je osoba zdravotně pojištěna, určující bydliště. Tento pojem „bydliště“ musí být vykládán individuálně,

přičemž trvalý pobyt nemůže bez dalšího zakládat automaticky účast na veřejném zdravotním pojištění v České republice. Pojištění žalobce bylo ukončeno s odkazem na čl. 11 odst. 3 písm. e) koordinačního nařízení prostřednictvím e-mailu, v němž byl žalobce seznámen s důvody odhlášení. Informace byly následně předány Chorvatskému ústavu zdravotního pojištění, jenž po ověření prostřednictvím příslušných formulářů sdělil, že žalobce má od 19. 12. 2014 přechodný pobyt v Chorvatsku, přičemž počínaje dnem 12. 1. 2017 je žalobce pojištěn zdravotně v Chorvatsku.

11. Soud též dotazem u České správy sociálního zabezpečení ověřil, že žalobci nebyl v České republice přiznán invalidní důchod, neboť nezískal žádnou dobu pojištění pro důchodové účely.

III. Obsah žaloby

12. Žalobou žalobce polemizuje s napadeným rozhodnutím, neboť má za to, že:
 - jeho účast na veřejném zdravotním pojištění v České republice byla ukončena nezákonně. Sám se nikdy ze systému českého veřejného zdravotního pojištění neodhlásil, k tomuto byl donucen;
 - žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav věci ohledně ukončení zdravotního pojištění žalobce, a nevypořádal se tak s námitkami v odvolání;
 - rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné;
 - nemohl se vyjádřit k výsledkům dokazování.
13. Žalobou poukazuje na skutečnost, že smyslem koordinačního nařízení je koordinace systémů, nikoliv konfiskace dávek. Trvá na tom, že změna jeho bydliště je pouze dočasná. Domnívá se, že napadeným rozhodnutím je zasahováno do jeho unijní svobody pohybu.
14. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný sdělil, že nemá pochybnosti o zákonnosti napadeného rozhodnutí. Dle žalovaného účast žalobce na veřejném pojištění v České republice zanikla, žalobce se stal pojištěncem jiného členského státu, a byl tak dán důvod pro odnětí předmětné dávky. Žalovaný nemůže posuzovat dobu zdravotního pojištění, resp. jeho zánik, žalobce u české zdravotní pojišťovny, o tom rozhoduje zdravotní pojišťovna, jejíž informace vzal za rozhodující a použil je ve shodě s § 50a správního orgánu jako podklad pro vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný poukázal na skutečnost, že subjektivní pocit žalobce o tom, že si zachoval „střed zájmů“ v České republice nepostačuje k zachování bydliště ve smyslu koordinačního nařízení.
16. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V. Jednání soudu

17. Ve věci jednal soud dne 29. 11. 2022, přičemž u jednání účastníci setrvali na svých dosavadních podáních a přednesech.

18. Žalobce zdůraznil, že VZP nebyla sama oprávněna jeho účast na veřejném zdravotním pojištění ukončit. Též má za to, že dle koordinačního nařízení nemůže změna bydliště vést k odnětí dávky.
19. Žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce v České republice již dlouhodobě nemá žádné vazby. Příspěvek na péči byl odejmut až poté, co VZP přestala být „hlavní pojišťovnou“.

VI. Posouzení věci krajským soudem

20. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.).
21. V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první zákona s. ř. s.).
22. **Žaloba není důvodná.**
23. Ve věci je stěžejní otázkou posouzení účasti žalobce v systému veřejného zdravotního pojištění České republiky a s tím související možnost žalovaného odejmout žalobci priznaný příspěvek na péči.
24. Vzhledem k tomu, že jak Česká, tak i Chorvatská republika, kde se žalobce fakticky a nepřetržitě zdržuje od roku 2005, byly ke dni vydání napadeného rozhodnutí členskými státy Evropské unie, je věc nutno nazírat i prizmatem pravidel stanovených v přímo použitelném unijním předpise, jímž je koordinační nařízení, jakož i relevantní judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SD EU“).
25. Předně je nutno uvést, že dle judikatury SD EU (a dříve i Evropského soudního dvora) představuje příspěvek na péči tzv. dávku v nemoci, kam spadají rovněž dávky dlouhodobé péče. I český příspěvek na péči je z pohledu evropského práva dávkou v nemoci (k tomu srovnej např. rozsudek Manfred Molenaar a Barbara Fath-Molenaar proti Allgemeine Ortskrankenkasse Baden-Württemberg, C-160/96, nebo rozsudek Friedrich Jauch proti Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter. Věc C-215/99, či rozsudek Komise v. Parlament a Rada, C-299/05).
26. Též je nutno doplnit, že v předchozím odstavci citovaná judikatura byla vydána ve vztahu k nařízení Rady (ES) č. 1408/71 ze dne 14. 6. 1971, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství (dále pro zjednodušení jen „nařízení č. 1408/71“), které bylo nahrazeno právě koordinačním nařízením. Jedním z cílů koordinačního nařízení bylo zjednodušení pravidel pro koordinaci jako nezbytného předpokladu pro dosažení volného pohybu osob v rámci Evropské unie.

27. V souzené věci aplikované koordinační nařízení klade důraz na princip tzv. „jediné příslušnosti“, podle něhož každá osoba podléhá v oblasti sociálního a zdravotního pojištění právním předpisům pouze jediného členského státu. Zásadním kritériem pro určení takové příslušnosti je místo výkonu výdělečné činnosti, přičemž speciální režim je uplatněn v případě osob nezaměstnaných a výdělečně neaktivních, které nepobírají žádné dávky na základě předchozí výdělečné činnosti. V takových případech je určujícím faktorem jejich bydliště. Toto je i případ žalobce.
28. Dle článku 11 odst. 3 písm. e) citovaného koordinačního nařízení platí, že „s výhradou článků 12 až 16 se:
- a) na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou v členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
 - b) na úředníka vztahují právní předpisy členského státu, kterému podléhá správní orgán, který jej zaměstnává;
 - c) na osobu pobírající dávky v nezaměstnanosti v souladu s článkem 65 podle právních předpisů členského státu bydliště vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
 - d) na osobu odvedenou nebo znovu povolovanou do vojenské nebo civilní služby v některém členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;
 - e) na jinou osobu, na kterou se nepoužijí písmena a) až d) vztahují právní předpisy členského státu bydliště, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení tohoto nařízení, která jí zaručují dávky podle právních předpisů jednoho nebo více členských států.“
29. Určit, co se rozumí bydlištěm u konkrétní osoby, pak náleží do kompetence příslušného národního úřadu. Rozhodujícím kritériem pro posouzení bydliště je tzv. středisko či ohnisko zájmu dotčené osoby. Soudní dvůr již ohledně nařízení č. 1408/71 rozhodl, že pokud se na situaci osoby může vztahovat právní úprava několika členských států, pojem „členský stát, v němž má osoba bydliště“, znamená stát, v němž má obvyklé bydliště a v němž se nachází i jeho obvyklé středisko zájmů (viz rozsudky Hakenberg, 13/73, bod 32; Swaddling, C-90/97, bod 29, a Wencel, C-589/10, bod 49).
30. Samotný pojem „bydliště“ je předpokládán v čl. 1 písm. j) koordinačního nařízení a označuje „místo, kde má osoba obvyklé bydliště“. Tento pojem má v unijním právu autonomní a vlastní význam (srovnej již zmiňovaný rozsudek Swaddling, bod 28). Pro určení ohniska zájmu pak připadají v úvahu kritéria představovaná zejména délkou pobytu v daném místě, rodinným stavem a vazbami na osoby zde se nacházející, bytovou situací dané osoby, mírou výkonu profesních i nevýdělečných činností a jejich charakterem. Pojem bydliště přitom musí být vykládán individuálně a ve vztahu ke všem okolnostem souzené věci.
31. Krajský soud má za to, že „ohnisko“ či „středisko“ zájmů žalobce je opravdu v Chorvatsku. Krajský soud si je vědom skutečnost, že pouhá délka pobytu nepostačuje k určení bydliště v tom kterém státě (byť fakt, že žalobce v Chorvatsku fakticky pobývá již od roku 2005, není bez významu), ve věci však bylo zjištěno, že žalobce zde pobývá se svou matkou, s níž sdílí domácnost a která mu poskytuje péči; matka žalobce má v Chorvatsku trvalé bydliště; žalobce je v Chorvatsku registrován u lékařů.

32. Pro potřeby použití koordinačního nařízení nemůže mít osoba současně dvě místa obvyklého bydliště na území dvou různých členských států (viz výše zmiňovaný rozsudek Wencel, bod 51). V souzené věci pouhý subjektivní pocit žalobce, že má obvyklé bydliště na území České republiky, nemůže jako určovatel obstát a bez dalšího nemůže založit působnost koordinačního nařízení ve smyslu jeho čl. 11 odst. 3 písm. e). Pobývání a působení žalobce v Chorvatsku hodnotí soud jako stabilní, dlouhodobé, nepřetržité, jeho rodinné vazby a situace též napovídají tomu, že ohnisko jeho zájmu je v Chorvatsku; žalobce zde vykonává i své nevýdělečné činnosti (byť z důvodu svého onemocnění neopouští domácnost, věnuje se zde aktivitám, které má rád, například práci s počítačem). Podstatné je též, že žalobce neuvedl ničeho, co by jej jakkoliv pojilo s Českou republikou, pokud tomu není jen formálně zachovaná administrativní adresa trvalého pobytu.
33. Na základě výše uvedeného je zřejmé, že k zániku zdravotního pojištění v České republice došlo ze zákona, resp. vzhledem k přednostní aplikaci koordinačního nařízení přímo na základě tohoto nařízení. Byť jsou skutečnosti, v jejichž důsledku dochází ke vzniku a zániku účasti pojištěnců na zdravotním pojištění předpokládány v § 2 a § 3 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je potřeba přihlédnout ke specifickým vyplývajícím z přímo aplikovatelného unijního předpisu. Ke vzniku či zániku účasti na zdravotním pojištění tak vedle případů uvedených v citovaném zákoně totiž dojde i v případě, kdy bude účast osoby na zdravotním pojištění na základě koordinačního nařízení posuzována podle chorvatských právních předpisů, podle nichž se pak bude jednat o chorvatského pojištěnce.
34. Zánik účasti na zdravotním pojištění bude tedy spojen například i s tím, když občan jiného státu EU (České republiky) přenesl ohnisko svého působení do jiného členského státu (zde Chorvatsko), a jeho instituce se tak stanou příslušnými k jeho zdravotnímu pojištění, jak to předpokládá čl. 11 odst. 3 písm. e) koordinačního nařízení.
35. Koordinační nařízení totiž stanoví systém kolizních norem, jehož cílem je určit vnitrostátní právní úpravu, která se použije na pobírání dávek zdravotního a sociálního zabezpečení. V daném systému spadají hospodářsky nečinné osoby v zásadě pod právní předpisy členského státu svého bydliště. Při stanovení podmínek existence práva zapojit se do systému zdravotního a sociálního zabezpečení, resp. z něj vystoupit, jsou členské státy povinny dodržovat platná ustanovení unijního práva. Zejména kolizní normy stanovené koordinačním nařízením jsou pro členské státy kogentními, a tyto státy tedy nemají možnost stanovit, v jakém rozsahu se použijí jejich vlastní právní předpisy nebo právní předpisy jiného členského státu. Členský stát nemůže na základě svých vnitrostátních právních předpisů např. odmítnout pojistit občana Unie, na kterého se podle čl. 11 odst. 3 písm. e) nařízení č. 883/2004 vztahují právní předpisy tohoto členského státu, ve svém veřejném systému zdravotního pojištění (zde srovnej poměrně recentní rozhodnutí SD EU ze dne 15. 7. 2021, C-535/19, A - Soins de santé publics, v němž bylo potvrzeno právo hospodářsky nečinných občanů Unie, kteří mají bydliště v jiném členském státě než v členském státě jejich původu, účastnit se veřejného systému zdravotního pojištění hostitelského členského státu.

36. Uvedený závěr lze dle názoru krajského soudu přiměřeně aplikovat i v tzv. opačném gardu na případ žalobce. Nelze totiž po národní odpovědné instituci donekonečna vyžadovat, aby „uměle“ zachovávala pojištění osoby, která již z daného státu ohnisko svého zájmu přenesla do jiného členského státu (a stala se tak jeho pojištěncem), a to toliko s ohledem na subjektivní pocit dotčené osoby.
37. Krajský soud má za to, že VZP měla dostatek informací, podložených zejména vlastními sděleními žalobce, k tomu, aby přistoupila k ukončení účasti pojištění žalobce v českém systému veřejného pojištění, přičemž postupovala plně v souladu s koordinačním nařízením. O ukončení účasti na veřejném zdravotním pojištění se přitom nevydává žádné rozhodnutí. O všech relevantních skutečnostech byl žalobce informován, přičemž krom prostého nesouhlasu nedoložil jedinou skutečnost k tomu, aby prokázal, že ohnisko jeho zájmů zůstává nadále v České republice. Ostatně i ke dni rozhodování soudu žalobce nadále přebývá v Chorvatsku a k jednání soudu se osobně nedostavil, byť o něm byl prokazatelně informován.
38. K této žalobní námitce tedy krajský soud uzavírá, že nepochybuje o zákonném charakteru ukončení zdravotního pojištění žalobce v České republice.
39. K žalobním námitkám stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu, nemožnosti seznámit se se spisem a nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, krajský soud uvádí následující.
40. Ze skutkových zjištění je patrné, že žalobci v době vydání napadeného rozhodnutí nebyl vyplácen invalidní důchod. I výplata příspěvku na péči mu byla od února 2017.
41. Krajský soud z obsahu správních spisů zjistil, že správnímu orgánu bylo z úřední činnosti známo, že došlo k ukončení účasti žalobce na veřejném zdravotním pojištění v České republice a že se žalobce stal pojištěncem Chorvatska. Ve správním spise je žurnalizováno potvrzení VZP ze dne 21. 11. 2016 o ukončení účasti na veřejném pojištění žalobce. Bylo to právě z důvodu otázky zjišťování účasti žalobce na veřejného zdravotního pojištění, proč žalovaný v řízení o příspěvku na péči řízení přerušil (srovnej bod 8 narace tohoto rozsudku). Ve správním spise sp. zn. SZ/MPSV-2016/66789-923 vedeným žalovaným ve věci příspěvku na péči žalobce je též obsažena bohatá korespondence s VZP ohledně ukončení zdravotního pojištění žalobce, a to korespondence jak VZP s žalobcem, resp. jeho zmocněnkyní, tak VZP se správním orgánem. Ve správním spise je žurnalizován i dotazník pro určení státu bydliště pro účely aplikace koordinačních nařízení vyplněný žalobcem.
42. Právě na podkladě těchto zjištění správní orgán v souzené věci *ex officio* zahájil řízení, jehož výstupem je napadené rozhodnutí. Žalobce měl možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, o čemž byl informován v oznámení o zahájení řízení, přičemž uvedeného nevyužil a ve věci nikterak nereagoval. Jeho námitka o tom, že nebyl seznámen s podklady rozhodnutí, proto neobstojí.
43. Krajský soud má za to, že žalovaný disponoval dostatečnými podklady pro vydání napadeného rozhodnutí. V předchozím řízení o příspěvku na péči získal bohaté poznatky a

znalosti z oblasti skutkové, které se pak staly podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí, tyto skutečnosti mu byly známy z úřední činnosti a disponoval též četnými podklady od VZP, které korespondují s podklady, které si od VZP vyžádal i soud v řízení o žalobě. Žalovaný tedy ve věci postupoval v souladu s § 50 odst. 1 a správního řádu, jehož výčet podkladů pro vydání rozhodnutí je demonstrativní. Správní řád jednotlivým podmnožinám výčtu podkladů nepřisuzuje různý význam a hierarchicky je nečlení. Při rozhodování správního orgánu má tak stejný význam podmnožina „podkladů od jiného orgánu“ jako „podmnožina důkazů“, neboť se uplatní zásada volného hodnocení důkazů (srovnej rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 22 Ca 293/2009-30). Obecně však platí, že jako podklad pro vydání rozhodnutí může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci.

44. Krajský soud tedy ani námitce stran absence dostatečně zjištěného skutkového stavu vznesené žalobou nemohl přisvědčit.
45. Své rozhodnutí žalovaný i přezkoumatelným způsobem odůvodnil, byť si soud dovede představit i bližší argumentaci ohledně okolností ukončení pojištění žalobce v České republice. Je nutno uvést že rozhodnutí žalovaného i správního orgánu vytváří jeden celek, přičemž „při posuzování nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí je nutno postupovat obezřetně a vyhradit tyto případy jen vážným vadám rozhodnutí. Zrušením rozhodnutí krajského soudu pro nepřezkoumatelnost se totiž oddaluje okamžik, kdy bude základ sporu správními soudy s konečnou platností vyřešen, což neprospívá zájmu účastníků řízení na projednání věci bez zbytečných průtahů ani veřejnému zájmu na hospodárnosti řízení.“ (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006 - 76, č. 1566/2018 Sb. NSS). Uvedené závěry lze aplikovat i na předmětné rozhodnutí odvolacího správního orgánu. Žalovaný se dle názoru krajského soudu v posuzované věci zhostil role odvolacího orgánu řádně, přičemž konzistentně a strukturovaně vypořádal námitky žalobce a své úvahy vedoucí k vydání napadeného rozhodnutí dostatečně odůvodnil.
46. Soud se zabýval i tím, zda napadeným rozhodnutím nebyl porušen článek 7 koordinačního nařízení, ve smyslu něhož „nestanoví-li toto nařízení jinak, peněžité dávky náležející podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nebo podle tohoto nařízení nelze snížit, změnit, pozastavit, odejmout nebo konfiskovat z toho důvodu, že příjemce nebo jeho rodinní příslušníci bydlí v jiném členském státě než ve státě, ve kterém se nachází instituce odpovědná za poskytování dávek“.
47. Soud zde pro přehlednost opakovaně připomíná, že účast na veřejném zdravotním pojištění žalobce byla ukončena dne 12. 10. 2016, přičemž příspěvek na péči byl žalobci odňat až s účinností od února 2017, tedy až od doby, kdy měl žalovaný postaveno najisto, že se žalobce stal pojištěncem chorvatského systému (leden 2017). Do té doby žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně, plně respektovali tzv. princip exportovatelnosti dávek zakotvený právě ve zmiňovaném článku 7 koordinačního nařízení. Dávka žalobci byla od srpna 2015 do ledna 2017 vyplácena z českého systému veřejného zdravotního systému do místa jeho faktického bydliště, tedy do Chorvatska.

48. V souzené věci byl princip exportovatelnosti dávek zachován po celou dobu, kdy byl žalobce českým pojištěncem. Žalobce tedy nebyl za změnu svého bydliště nikterak sankcionován. Bylo to až na základě zániku českého zdravotního pojištění a vzniku pojištění v Chorvatsku, v jehož důsledku přestala být česká instituce odpovědná za výplatu a poskytování dávky, protože tuto odpovědnost převzala v důsledku aplikace koordinačních předpisů strana chorvatská, kdy bylo z úřední povinnosti zahájeno řízení o odnětí dávky, jehož výstupem je napadené rozhodnutí.
49. Lze uzavřít, že není pravdou, že by žalobci dávka byla odňata na základě změny jeho bydliště. Dávka byla odňata až poté, co se žalobce s ohledem na změnu ohniska svého zájmu stal pojištěncem chorvatské instituce, a Česká republika tak přestala být odpovědnou institucí za výplatu dávek ve smyslu článku 7 koordinačního nařízení.
50. Krajský soud si plně uvědomuje žalobcovu neutěšenou situaci. Žalobci je ovšem bezesporu známo, že se počínaje lednem 2017 stal v důsledku aplikace koordinačního nařízení pojištěncem Chorvatské republiky, a může plně využít možností, které chorvatský právní systém skýtá svým zdravotním pojištěncům.

VI. Závěr a náklady řízení

51. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
52. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalované podle obsahu spisu nad rámec její běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
53. Žalobci byla ustanovena k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupkyně z řad advokátů Mgr. Eva Plačková, advokátka, u níž došlo počínaje dnem 1. 11. 2022 k pozastavení výkonu advokacie. Jejím zástupcem byla určena Mgr. Pavla Kubíčková, advokátka, na níž přešla práva a povinnosti ustanoveného zástupce v souladu s § 27 odst. 2 zákona č. 86/1997 Sb., zákon o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Odměnu a hotové výdaje ustanoveného advokáta hradí stát.
54. Soud přiznal výrokem III. rozsudku zástupkyni žalobce odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 4 000 Kč, a to za čtyři úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, písemné podání ve věci samé - žaloba, seps listiny o právním úkonu - prohlášení o zproštění mlčenlivosti, a účast u jednání soudu dne 29. 11. 2022) podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobce paušální náhradu hotových výdajů za čtyři úkony právní služby ve výši 1 200 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna byla navýšena o částku DPH v zákonné výši a celkem činí 6 292 Kč.
55. Dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu náleží advokátu v souvislosti s poskytnutím právní služby při úkonech prováděných v místě, které není jeho sídlem nebo bydlištěm,

náhrada za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět. Zástupkyně žalobce tyto náklady uplatnila a doložila je technickým průkazem vozidla s potřebnými údaji. Krajský soud tedy přiznal zástupkyni stěžovatelky náhradu cestovních výdajů ve výši 301 Kč vč. DPH po zaokrouhlení za cestu na soudní jednání z místa jejího sídla v Havířově do sídla krajského soudu a zpět v celkové vzdálenosti 34 km. Tato cesta byla realizována vozidlem Škoda Kamiq s kombinovanou spotřebou 5,1 litrů paliva na 100 km, přičemž výše průměrné ceny za 1 litr benzínu činí 51,4 Kč a základní sazba za jeden kilometr jízdy činí 4,7 Kč (§ 13 odst. 1 advokátního tarifu, ve spojení s vyhláškou š. 237/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů). Krajský soud přiznal zástupkyni žalobce rovněž náhradu za promeškaný čas v rozsahu dvou započatých půlhodin po 100 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, ve spojení s § 14 odst. 3 téhož předpisu], tj. celkem 242 Kč vč. DPH. Celkem tak náhrada cestovních výdajů a náhrada za promeškaný čas činí částku ve výši 543 Kč vč. DPH.

56. Odměna a náhrada hotových výdajů byla navýšena o daň z přidané hodnoty v zákonné výši, celkem činí 6 835 Kč a bude zástupkyni žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 29. listopadu 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně